

PLÁNOVÁNÍ ÚTOKU S PŘEKONÁVÁNÍM JADERNÝCH ZÁTARASŮ

Vedení operací s používáním zbraní hromadného ničení vtiskne příští možné válce úporný charakter. Budou to především jaderné zbraně, které ovlivní přípravu i průběh soudobých operací. Jaderné zbraně umožní způsobit protivníkovi v krátké době velké ztráty na živé síle a bojové technice, bořit stavby a jiné objekty, vytvářet rozsáhlé prostory radioaktivního zamoření, rozboření, záplav, požárů i silně morálně působit na vojska.

Používání jaderných min nepřítelem v obraně, manévrové obraně a ústupovém boji, nebo i v jiných druzích bojové činnosti, ovlivní jak přípravu bojové činnosti, tak i její průběh. Přitom to budou pravděpodobně jaderné miny, s jejichž účinky se setkají naše útočící prvosledové svazky a útvary po zahájení války jako s prvními z prostředků hromadného ničení. To bude mít jistě, kromě bojového účinku jaderných min, i značný vliv na morální a psychický stav vojsk. Ale i v průběhu operací, vedených s používáním zbraní hromadného ničení, budou jaderné miny podstatně ovlivňovat jak přípravu, tak i průběh operací a bojů.

Organizace útoku, spojeného s překonáváním nepřátelských jaderných zátarasů, bude mít řadu zvláštností. Přesto však bude nezbytné dodržet při rozhodovacím procesu velitele metodický postup, stanovený řády a zakotvený v metodikách práce štábu svazů a svazků. Metodiku činnosti velitele a štábu bude však nutné rozšířit o nové požadavky a úkoly, které vyplývají pro velitele a štáb z přípravy útoku s překonáváním jaderného zátarasu.

Hlavním podkladem, který slouží veliteli k přijetí rozhodnutí k překonávání jaderného zátarasu bude předběžné vyhodnocení účinků jaderných zátarasů. O tomto dokumentu jsem psal v článku ve Vojenské mysli čís. 2/1976.

Velitel armády (svazku) a jeho štáb po obdržení úkolu k útoku s překonáváním jaderných zátarasů budou muset kromě obvyklých otázek řešit:

a) Při ujasňování úkolu a přijetí zámyslu:

- seznámit se s výpisem z mapy předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů nadřazeného štábu, pokud jej štáb již obdržel;
- vyslechnout informaci náčelníka zpravodajského oddělení o posledních zprávách průzkumu jaderných zátarasů;
- seznámit se se základními údaji předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů, pokud je již štáb alespoň z části rozpracoval;
- stanovit otázky, které má odpovědět zpravodajský, ženijní, chemický náčelník, náčelník RVD, NSBVL a náčelník štábu ve své informační zprávě;
- určit hlavní opatření k dalšímu průzkumu jaderných zátarasů a k zabránění ukládání jaderných min.

b) Při hodnocení situace, přijímání informačních zpráv a přípravě rozhodnutí:

- podrobně se seznámit s výpisem z mapy předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů nadřazeného štábu;
- vyslechnout informační zprávy zpravodajského, ženijního, chemického náčelníka k výsledkům průzkumu a návrhům opatření k překonání jaderného zátarasu;
- vyslechnout informační zprávy N RVD a náčelníka střediska bojového velení letectvu k zabránění ukládání a aktivace jaderných min;
- vyslechnout informační zprávu NŠ (NOO) k předběžnému vyhodnocení účinků jaderných zátarasů s návrhem na operační (bojovou) sestavu a úkoly vojsk k překonání jaderných zátarasů;
- podrobně se seznámit s předběžným vyhodnocením účinků jaderných zátarasů a připravit si své rozhodnutí.

c) **Při rozhodnutí** vydat úkoly vojskům k zabránění ukládání a aktivace jaderných min, určit způsoby překonávání jaderných zátarasů a nařídít opatření k udržení bojeschopnosti vojsk při plnění tohoto úkolu.

Ujasnění úkolu a přijetí zámyslu musí velitel armády (svazku) při organizaci útoku s překonáváním jaderných zátarasů věnovat mimořádnou pozornost. Při operační orientaci dává včas a dostatečně podrobné podklady pro přípravu informačních zpráv náčelníků i pro zpracování předběžných nařízení svazkům (útvárům), k zabezpečení souběžného plánování a řešení všech úkolů, které souvisí s přípravou k překonání jaderných zátarasů.

Velitel armády (svazku), po prostudování a zakreslení potřebných údajů z výpisu u operační směrnice frontu (bojového rozkazu velitele armády), seznámí se s výpisem z mapy předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů nadřazeného štábu velení, pokud ji štáb dostal. Bude výhodné, aby vyslechl informaci náčelníka zpravodajského oddělení o posledních zprávách o nepříteli z hlediska příprav k používání jaderných min. Bude-li alespoň zčásti již k dispozici předběžné vyhodnocení účinků jaderných zátarasů, bude vhodné také vyslechnout stručnou informaci náčelníka štábu (NOO) o možném vlivu použití jaderných min na plnění úkolu armády (svazku). To bude také kromě obvyklých otázek obsahem ujasnění úkolu velitele armády (svazku). Velitel své závěry z ujasnění úkolu porovnává s návrhem náčelníka štábu, svých zástupců a náčelníků a připraví v součinnosti s nimi svůj zámysl.

Při operační orientaci bude z hlediska vedení útoku s překonáváním jaderných zátarasů vhodné řešit kromě obvyklých otázek:

— náčelník zpravodajského oddělení informuje o posledních zprávách z přípravy nepřítele k použití jaderných min a náčelník operačního oddělení o základních závěrech z předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů, pokud již bude rozpracováno, nebo z mapy vyhodnocení jaderného zátarasu zasláné nadřízeným štábem;

— velitel armády (svazku) **v zámyslu** stanoví hlavní opatření k zabránění uložení a aktivace jaderných min, předpokládané směry a způsoby překonávání jaderného zátarasu prvním a druhým sledem, jeho zasazení do útoku;

— při vyhlášení časového plánu práce štábu dále náčelník štábu stanoví způsob a lhůty zpracování předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů a do kdy odeslat výpisy oddělením štábu a podřízeným svazkům (útvaram);

— v pokynech k přípravě **informačních zpráv** stanoví velitel z hlediska přípravy a vedení útoku s překonáváním jaderných zátarasů rovněž některé specifické otázky.

Velitel armády (svazku) hodnotí situaci nepřítele a vlastních vojsk s důrazem na opatření k překonávání jaderných zátarasů, a to zpravidla současně s přijímáním informačních zpráv.

V rozhodnutí k vedení útoku s překonáváním jaderných zátarasů je povinen velitel, kromě obvyklého, stanovit:

— opatření k zabránění uložení a aktivace jaderných min;
— způsoby překonání jaderného zátarasu, bude-li aktivován postupně nebo najednou, před zahájením, nebo v průběhu útoku, a to:

- směry (pásma) a způsoby jeho překonání;
- směry objížděk prostorů boření, záplav a požárů, jakož i nebezpečných prostorů radioaktivního zamoření;
- vyčkávací prostory do poklesu vysokých úrovní radiace.

Při určování úkolů vojskům, kromě obvyklých opatření velitel udává:

— předpokládané prostory uložení jaderných min, stanoviště roznětu a systém obrany a ochrany jaderného zátarasu;

— úkoly představeným odřadům a taktickým vzdušným výsadbám k zabránění uložení nebo aktivace jaderných min a způsob jejich činnosti po aktivaci zátarasu;

— úkoly, počty a složení skupin zneškodňování jaderných min;

— svazkům (útvaram) prvního sledu: způsoby a směry překonání prostorů radioaktivního zamoření, boření, záplav a požárů;

— raketovému vojsku, letectvu a dělostřelectvu: úkoly k ničení skladů, výdejních míst jaderné munice, stanovišť roznětu, jednotek obrany a ochrany jaderného zátarasu a úkoly k palebné podpoře jednotek při překonávání jaderného zátarasu;

— svazkům (útvaram) protivzdušné obrany: úkoly k obraně představených odřadů a hlavních sil při překonávání jaderného zátarasu,

— ženijním svazkům, útvaram a jednotkám: úkoly ženijního průzkumu, síly a prostředky přidělené vojskům k překonání prostorů radioaktivního zamoření, boření, záplav a požárů;

— útvaram a jednotkám chemické ochrany: úkoly radiačního průzkumu jaderného zátarasu a speciální očisty vojsk a týlu.

Velitel armády (svazku) je dále povinen vyčlenit potřebné síly a prostředky k ničení jaderných zátarasů.

Na základě rozhodnutí organizuje štáb podle pokynů velitele přípravu vojsk k překonání jaderných zátarasů.

Do plánu operace se zahrnují některé další údaje z mapy a tabulek předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů.

— Článek 79 Vševojsk-2-6 stanoví, že v rozhodnutí velitele a plánu operace musí být řešeny **dvě varianty vedení útoku** s překonáváním jaderného zátarasu, a to:

— útok v podmínkách, kdy nepřítel aktivoval jaderné miny a

— útok v podmínkách, kdy nepřítel jaderné miny neaktivoval, ale může tak kdykoli učinit.

Toto variantní řešení rozhodnutí velitele nepokládám za nutné ani potřebné proto, že druhá varianta vedení útoku bude trvat jenom relativně velmi krátké období. Je nutné předpokládat, že uložil-li nepřítel v pásmu útoku jaderné miny, bude je aktivovat, a to zpravidla před nebo po vstupu vojsk do prostorů jejich uložení.

Jak již vyplynulo z obsahu rozhodnutí velitele, bude tedy účelnější stanovit způsoby překonání jaderného zátarasu ve variantách, kdy nepřítel skutečně aktivaci jaderných min najednou, v celém jaderném zátarasu současně, nebo pouze na směrech, kde probíhá bojová činnost buď současně, nebo i postupně tak, jak vojska přicházejí k jednotlivě položeným jaderným minám. Přitom bude nutné především řešit varianty vedení útoku při aktivaci jaderných min najednou v celém jaderném zátarasu a na směrech, kde vojska vedou bojovou činnost, jako případy nejsložitější.

Tyto varianty vedení útoku bude nutné rozpracovat v plánu operace (grafickém rozhodnutí), ale především je rozebrat při **organizaci součinnosti**. Při ní je nutné sladit činnost předsunutých odřadů, taktických vzdušných výsadků, letectva, raketového vojska, dělostřelectva a vojsk prvních sledů k zabránění aktivace jaderných min, určit způsoby a pořadí překonávání aktivovaných jaderných zátarasů a odstraňování následků použití jaderných min. Všem silám a prostředkům, které plní tyto úkoly, se stanoví systém součinnostních a rozpoznávacích signálů.

Plánování a příprava útoku s překonáváním jaderných zátarasů bude klást na velitele a štáb armády (svazku) zvýšené požadavky. Bude třeba připravit nový dokument „Mapu předběžného vyhodnocení účinků jaderných zátarasů“ s potřebnými propočty a kalkulacemi, která bude sloužit jako jeden z hlavních podkladů k přijetí rozhodnutí velitele armády (divize). Také musí řešit všechny uvedené úkoly.

Bude to dále vyžadovat celou činnost velitelů a štábů všech stupňů racionalizovat a využít k tomu všech dostupných prostředků mechanizace a automatizace.